

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., po jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se za 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 11. marca.

Finančni minister Dunajevski je imel danes srečen dan. Že trikrat je imel zagovarjati državni proračun, pa nikdar še ni govoril tako mirno, pa ob jednom samosvestno, kakor danes; ob jednom pa je nasprotnike, zlasti Plenerja in Carnerija, z ostro sulico položil v prah, iz katerega se bosta težko izkopal. Pa lahko je samosvestno govoril kajti kazal je na uspehe na gospodarskem in finančnem polju, katere morajo celó zagrizeni protivniki priznati.

Minister Dunajevski najprej dokaže, da s prva proračunjeni deficit 40 milijonov v resnici znaša le 33 milijonov, tedaj se je zmanjšal za 7 milijonov, kar je vendar nekaj.

Finančno stanje se sploh ne sme tako motriti, kakor je to storil poslanec Hebske trgovske zbornice (Plener), ki je primerjal istinite finančne uspehe l. 1880 s proračunom za l. 1884, kar nikakor ne gre, kakor dokaže govornik s številkami, zagotavljač, da mu od l. 1883 preostaje vsaj 7.200.000 gl. za pokritje letošnjega deficita, ne da bi bilo treba, lotiti se preostankov v blagajnicah. Primanjkljaja za l. 1883 bode v istini k večjemu 3,3 milijonov, mobiti pa še toliko ne.

Pobija potem govornice, da bi bilo finančno ministerstvo podredjenim oblastim zaukazalo, najstrožje izterjevati davke, marveč se je zaukazalo, da se malim davkoplačevalcem s 5—10 gld. gruntnege davka store olajšave. Da davki donajajo večjih dohodkov, to tiči v razmerah, ki se vedno bolj razvijajo. Z rastočimi razmerami, raste tudi davek, ki se preminja zlasti pri pridobitni. Tako so se v svetovno znanih toplicah štacune fasijonirale po 40 goldinarjev, a so na leto donajale po 700, 800 do 1000 goldinarjev in soba v hotelu računila se je 30 kr. na dan. V takih slučajih mora finančna oblast poseči vmes, že z ozirom na druge davkoplačevalce. Da so se dohodki in izdatki pomnožili, je res, a veliko vsot je tistih, ki nemale pravega upliva. Tako na pr. se je poprej za Elizabetino železnico v račun stavila subvencija 3 milij., odkar je podržavljena, nahaja se mej izdatki 17, mej dohodki 14 milijonov, kar je vse le prehodna številka.

Minister pravi potem, da če ne bode nobene

nepreračunljive nesreče, ne bode leta 1885 nobenega primanjkljaja več in za l. 1886 ne bode treba nobenega državnega posojila za pokritje. Potem točko za točko zavrača vse izpeljave Plenerjeve in Carnerijeve, opravičuje izdatke za investicije (železnice), zavrača pritožbe o zatiranji nemštva ter pravi, da vlada ne išče boja, a se ga tudi ne boji, in da mora boj končati s porazom one stranke, katera svoje posebne namene stavi v jedno vrsto z državnimi. Bodočnost ne bode jedne stranke, jednega rodu, ampak vseh. (Sicer je pa govor preobširen, da bi mogli vsega pričočiti).

Opomni moram, da mej celim govorom levice nijedenkrat ni sikala ali vmes klicala, kar sicer pogostem stori pri ministerijelnih govorih. Herbst je nekoliko časa poslušal in začel notate delati, pa to s časom opustil, ker je menda spoznal, da mirni resnici se težko da ugovarjati.

Vladni predlog o dednem pravu na kmetih se je izročil agrarnemu odseku. Groholski je pri tej priliki izrekel željo, da se naj odsek dela resno prime in še v tej sesiji svoje nasvete zboru predloži. Tedaj smemo upati, da se imenitna postava še letos reši.

Budgetnega odseka poročilo o slovenskih srednjih šolah.

Budgetni odsek je s svojim poročilom z dne 1. februvarja 1883 št. 622 glede potrebšine za pouk bil za naslednjo po poslanci dru. Tonkliju predlagano resolucijo:

„Vlada se pozivlje, da za vojvodino Kranjsko 1882 l. izdano naredbo glede upeljave slovenščine kot učnega jezika na srednjih šolah za učence slovenskega maternege jezika raztegne na vse dežele, kjer bivajo Slovenci in da se to naredbo prične v šolskem letu 1883/84.“

K temu dostavil je v seji visoke zbornice dne 8. marca 1883 poslanec grof Coronini naslednji dodatni predlog:

„Ob jedem pa naj se za srednje šole na Primorskem z nemškim učnim jezikom potrebno ukrene, da se bodo učenci italijanske narodnosti poučevali v svojem materinem jeziku.“

Dalje predlagal je v istej seji poslanec dr. Vitezić naslednjo resolucijo:

„C. kr. vlada se pozivlje, da na državnej gimnaziji v Pazinu glede uporabe hrvatskega kot učnega jezika za učence hrvatske narodnosti s početkom šolskega leta 1883/84 jednako ukrene, kakor se je za gimnazije v Kranjskeji l. 1882 ukrenilo za Slovence glede slovenščine kot učnega jezika.“

Z ozirom na notranjo zvezo obeh zadnjih dveh predlog s prvo imenovano resolucijo je visoka zbornica v seji v 9. dan marca 1883 sklenila, da se tudi slednja izroči budgetnemu odseku v novo posvetovanje.

Tu gre za napravo, ki se tiče Primorske, Koroške in Štajerske in priporoča se prav vsem, da se pokažejo na tamošnjih srednjih šolah glede učencev materinege jezika obstoječe razmere.

Primorska ima dve italijanski srednji šoli v Trstu (komunalno gimnazijo in komunalno realko); dalje je upeljan italijanski učni jezik na državnej gimnaziji v Kopru in na državnej realki v Piranu.

Nemški učni jezik je na obeh državnih srednjih šolah v Trstu in v Gorici, in na državnej gimnaziji v Pazinu.

Za slovenske in hrvatske učence ni posebe skrbljeno, vendar velja na gimnazijah v Gorici in v Pazinu in na realki v Gorici načelo, da je za učence italijanskega in slovenskega rodu, ako roditelji pri vstopu učenca na zavod to želé, materini jezik skozi vse razrede obligaten učni predmet.

Na Koroškem in Štajerskem so samo nemške srednje šole; vendar se tudi tu držé načela, da je slovenščina za vse učence slovenske narodnosti obligaten učni predmet.

Ker se tiče posamičnih srednjih šol na Primorskem z italijanskim učnim jezikom, se v predstoječem vprašanji na nje ne jemlje ozir, ker jih, izimši mal odlomek, pohajajo le učenci italijanskega materinege jezika.

Isto tako ni nobenega uzroka, omenjati v Trstu z nemškim učnim jezikom obstoječih državnih srednjih šol, zlasti ker so ondu tudi jednaki italijanski učni zavodi. Preostajeta tedaj le državna zavoda v Gorici in gimnazija v Pazinu za uvažanje

LISTEK.

Časnikarstvo in naši časniki.

(Odgovor g. prof. Šukljeju.)

(Dalje in konec.)

Nekaj novega pa nam je vendar pri tej priliki porodila „Edinost“ v Trstu. Pokazala je Slovencem v slovenskem jeziku, kako pišejo oboroženi časnikarji. Ta blažena „Edinost“ najela je nekega viteza žalostne postave, ter ga ošemila z naslovom dr. (t. j. doktor), da bi lože s svojimi in njegovimi psovkami preslepila čitatelje ter se maščevala nad domišljenim kritikom. Tako ravnanje se samo obsoja. In tako delovanje in napadanje podpiral je še olikani prof. Šuklje.

Pazni čitatelj mojih podlistkov v „Slov. Narodu“ se gotovo še spominja onega podlistka od 4. januarja t. l., v katerem sem pobijal napačna načela strokovnjaka šolnika prof. Šuklja, govornica v shodu v Mengiši. Tam sem ga tako navijal, da kar kreniti ni mogel — in nadejal sem se, da se bode objektivni in presodni strokovnjak sam prepričal o svojih napačnih trditvah o potrebi nem-

škega jezika pri vzprejemnem izpitu v naše srednje šole; nadejal sem se, da bode sam priznal popolno resnico mojih trditvev — ali o tem vsaj molčal. A kaj stori ta lokavi — da ne rečem zlobni strokovnjak? V „Edinosti“ št. 17 piše v zadnjem odstavku svojega dopisa tako-le:

„Da se takemu pisatelju (misli podlistkarja v „Slov. Narodu“) nasproti ne bodem zagovarjal, da ne bodem branil svojih besedij, katere sem govoril na Mengiškem shodu, da se ne bodem skliceval na ministersko naredbo o vzprejemnih izpiti, izdano 14. marca 1870, št. 2370, po kateri moramo tudi pri slovenskih dijakih kranjskih gimnazij zahtevati vzprejemni izpit iz nemščine, — tega mi noben poštenjak ne more zameriti.“

Tako prof. Šuklje, ta poštenjak in strokovnjak! Da bi lože svet prevaril in zakril svoje popolnem napačne trditve, navaja celo dotično ministersko naredbo, kateri dan, katero leto in s katero številko je bila izdana. Misli si je pač: svet tako ne pozna zadržaja one ministerske naredbe, nikdo je zaradi tega ne bode iskal — in tako bodemo tudi tu zavrnili podlistkarja v „Slov. Narodu“, sebe pa svetu

slovenskemu pokazali kot nezmojljivega strokovnjaka. A gospodine, tudi tukaj se vam ni posrečilo.

Poglejmo dotično ministersko naredbo od dne 14. marca 1870 št. 2370. Po dobrotljivosti prijatelja učitelja dobil sem dotični letnik ministerskega uradnega „Verordnungsblatta“; v tem je na strani 173 prijavljena ona naredba od besede do besede. Obsega namreč tri paragrafe. Prvi določuje vzprejemne izpite pri vstopu v srednje šole. Drugi določuje, da se vzprejemni izpit vrši vpricho ravnatelja od strani določenega učitelja. Za podlistkarja prevažem pa je tretji ali zadnji paragraf, zato ga bočemo tukaj od besede do besede nemškega izvirnika prijaviti. Glasi se tako-le:

„Bei der Prüfung sind folgende Anforderungen zu stellen: Jenes Mass von Wissen in der Religion, das in den ersten 4 Jahreskursen der Volksschule erworben werden kann, **Fertigkeit im Lesen und Schreiben der Unterrichtssprache** und event. der lateinischen Schrift, Kenntniss der Elemente aus der Formlehre der **Unterrichtssprache**, Fertigkeit im analysiren einfacher bekleideter Sätze, Bekantschaft mit den Regeln der Ortho-

V šolskem letu 1882/83 obiskovalo je državno gimnazijo v Gorici vкупé 371 učencev. Italijanov bilo je 145 in ti so se delili v posamične razrede tako: I. 32, II. 32, III. 25, IV. 16, V. 11, VI. 10, VII. 12, VIII. 7. Slovencev bilo je 168 in sicer po razredih: I. 59, II. 21, III. 20, IV. 16, V. 12, VI. 18, VII. 13, VIII. 9. Nemških učencev bilo je 58, po razredih: I. 11, II. 12, III. 8, IV. 7, V. 8, VI. 4, VII. 2, VIII. 6.

V prvem in drugem razredu bili so že prej in se tudi v šolskem letu 1883/84 vstrični oddelki.

Na državni realki v Gorici bilo je 1881/82 vкупé 147 učencev, po materinem jeziku 21 Nemcev, 28 Slovencev in 97 Italijanov.

Gimnazija v Pazinu brojala je vsega vкупé 140 učencev, mej temi 68 Italijanov, 46 Hrvatov, 19 Slovencev, 7 Nemcev.

Po razredih bilo je:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Italijanov	17	12	18	7	5	1	5	3
Hrvatov	11	7	8	7	6	4	1	2
Slovencev	3	2	2	3	5	1	1	2
Nemcev	—	1	1	1	2	1	1	—

Naglašati se mora, da hrvatski roditelji v Istri svoje otroke čestokrat pošiljajo na hrvatske srednje šole na Reki in v Senji; osobito velja to o prebivalcih Kvarnerskih otokov. To sredstvo, ki je po svojej težavnosti že jednokrat, če tudi brez uspeha, ustanovitev hrvatsko podgimnazije na Krku spravilo v obravnavo, krati se s tem, da se po ministerjalnej naredbi z dne 8. marca 1869 zrelostnim izpitom na srednjih šolah ogerske krone glede tostranskih državljanov praviloma ne priznava nikaka veljavnost. Izjeme so le takrat, če c. k. ministerstvo zrelostni izpit na takej srednji šoli dovoli, ali pa tamkaj dobljeno spričevalo pozneje veljavnim pripozna. Ta predpis se je zlasti po ministerjalnej naredbi z dne 9. maja 1882 št. 7601 strogo uporabljal pri vsprejemu tostranskih dijakov Zagrebškega vseučilišča na avstrijska vseučilišča.

Pri tem položaji se ne da tajiti, da treba skrbeti za hrvatske učence v Istri. To bi se doseglo, ako se gimnazija v Pazinu tako uredi, da se hrvatski učenci v spodnjih razredih hrvatski poučujejo, da se pa poleg tega nemščina toliko goji, da more v gornjih razredih služiti kot učni jezik. Hrvatskih učnih knjig in družih učnih pripomočkov je dovolj. Nič manj bi se kaj tacega za italijanske učence v Pazinu smelo vzeti v obravnavo.

Analogna naprava priporoča se tudi za državno gimnazijo v Gorici gledé italijanskih in slovenskih učencev.

Kar zadeva realko v Gorici, ni njeno obiskovanje znatno in priporočalo bi se, da se pred vsem počaka na skušnje gledé priporočane naprave na tamošnji gimnaziji.

Na obeh koroških gimnazijah v Celovci in v Beljaku so slovenski dijaki le v malej razmeri, namreč v Celovci mej 342 poleg 284 Nemcev 52 Slovencev, v Beljaku mej 173 poleg 147 Nemcev 26 Slovencev; razdelé se po posamičnih razredih tako, da se osnova posebnih učnih oddelkov zanje ne more priporočati.

Drugačni pa so odnošaji na južnoštajerskih gimnazijah v Mariboru in v Celji:

V Mariboru je mej 313 učenci 160 nemških, 151 slovenskih učencev, ki se po posamičnih razredih tako razdelé:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Nemcev	40	26	33	23	12	12	9	5
Slovencev	27	22	34	25	14	10	13	6

Na spodnjih dveh razredih so že paralelke.

V Celji je izmej 273 učencev 127 Nemcev, 137 Slovencev, ki se po posamičnih razredih razdelé:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Nemcev	28	30	17	13	17	7	5	10
Slovencev	33	18	23	24	20	7	5	7

Na obeh teh dveh gimnazijah je tedaj število nemških in slovenskih učencev skoro jednako. Po tem takem ni samo v državnih zakonih utemeljena zahteva, marveč tudi po načelih pametne didaktike podprta težnja, da se slovenski učenci, vsaj v spodnjih razredih, ko je njih znanje nemščine še nedostavno, osobito v materinem jeziku poučujejo, kar pa ne izključuje, da se isti v nadaljnjih tečajih gimnazije udeležujejo pouka v nemškem učnem jeziku.

Vsled tega predlaga budgetni odsek: visoka zbornica naj namesto predlogov poslancev: grofa Coroninija, dra. Tonklija in dra. Vitezića vsprejme naslednjo resolucijo:

„C. k. vlada pozivlje se, da na gimnazijah v Gorici, Pazinu, Mariboru in Celji stori take uredbe, da bodo laški, slovenski, oziroma hrvatski učenci na teh učiliščih, pri primernej gojitvi nemškega jezika, poučevali se v materinskem jeziku.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 12. marca.

V včerajšnji seji državnega zbora je tudi finančni minister Dunajevski poprijel besedo in dobro zagovarjal budget. Nadalje so govorili še Töner in Rus, naposled se je tudi oglašil k nekemu fakičnemu popravku minister Falkenhaya.

„N. Fr. Pr.“ sklepa iz odgovora pravosodnega ministra barona dr. Pražaka, da je češko državno pravo izumrlo, ko je že tak mož, ki se je prej v prvi vrsti zanj potegoval, zatajuje, in mu noben češki poslanec ne ugovarja. „N. Fr. Pr.“ se nadeja, da se bodo Čehi ravno tako tudi odrekli marsikakej drugej terjatvi, n. pr. narodnej enakopravnosti. Ker se pa tiče Pražakovega upanja, da se bodo Nemci kedaj sprijaznili s Taaffejevim programom spravljivosti, je opozicija tega mnenja, da se minister moti, kakor se je nekdanj motil o češkem državnem pravu, ter ima do te misli sedaj že neko zgodovinsko pravico.

Ker vlada ni prav nič voljna raznim terjatvam Slovanov ustreči, in vedno predlaga načrte takih zakonov, kateri neso ugodni povišati popularnosti poslancev, kateri jih podpirajo, zato se kaže mej slovenskimi poslanci neka nezadovoljnost, zlasti mej Poljaki. Češki listi mislijo, da ta nezadovoljnost ne bode zasejala nesloge v desnico, kar levičarji tako želé. Poljska „Gazeta Narodova“ hudo napada grofa Taaffeja, in kaže na neuspehe poljske politike. Omenjeni list se obrača na poljske poslance, da odpovedo podporo vladi, katero so pet let brez koristi podpirali.

Ogerska gospodska zbornica je brez debate vsprejela načrte zakonov, o gradjenji železnic Szabadka-Baja in Munkacz-Beskid. — Finančni odsek zbornice poslancev je vsprejel predlogo o gradjenji

železnice Metković-Mostar. Na ugovore Helfy-ja in Szilagyi-ja, odgovoril je ministerski predsednik, da ta železnica ni namenjena za vojne namene, a le za obrambo. Tudi ne zahteva vojni minister te železnice. Čim bolje bomo skrbeli za obrambo okupiranih dežel, tem manj bode treba tam državi vojakov.

Vnanje države.

Bruselskemu „Nord“, ki je v zvezi z rusko vlado, se ne zdi čudno, da nemška vlada visoko ceni rusko prijateljstvo. Nemčija vidi v solidarnosti z Rusijo poročstvo za absolutno varnost. Zdaj, ko je zaveznica Avstrije in jej čuva Rusija hrbet, je res neranjiva. Zveza treh severnih vlastij se ne dá omajati, in je pravi vogelni kamen evropskega miru. Potem preide „Nord“ k razgovoru o občnem razoroženju pravi, da neče tajiti velikih težkoč, ki se temu ustavljajo, vendar še nikdar ni bil čas zato tako ugoden, kakor je sedaj. Dozdaj je bila ta ideja utopistična, a splošno pomirjenje in nade za trajni mir dajó jej resno in praktično podlago. Iz Varšave se pa poročá Poll. Corr., da rusko ministerstvo premišluje, da bi pomanjšalo vsoto za gradjenje strategičnih železnic, ko se je ves politični položaj zboljšal in obeta trajni mir.

Poljaki v nemškem državnem zboru so stavili predlog, da bi se v sodnijski ustav vsprejeli sledeči dve določili: prvič, da bi v poljskih deželah, ki so 1788 pripadle pruskej kroni, bila poljščina pri sodnijskih enakopravna z nemščino, drugič, da bi se dal tolač, če se kje drugej v nemškej državi, obravnava s strankami, ki nemščine neso zmožne, in bi se v dotičnem jeziku v takih slučajih spisa! stranki zapisnik. Dosti upanja ni, da bi se vsprejel ta predlog. — Pri vsprejemu predsedništva državnega zbora je cesar izjavil željo, da bi se dela hitro reševale, zlasti pa kmalu vsprejel vojaški pokojninski zakon. O deželnem zboru je opomnil cesar, da je preveč zavlekel obravnavanje, zlasti debata o potrebah za bogočastje je predolgo trajala.

V Londonu se govori, da radi egiptovske politike utegne nastati ministerska kriza. Angleški ministri neso jedini v tem, kaj storiti z Egiptom. Gladstone, Granville in Derby hočejo nadaljevati sedanjo politiko, in prej ko mogoče odpoklicati angleške vojake iz Egipta. Sir Dilke, Mr. Chamberlain in Lord Northbrook pa hočejo angleški protektorat v Egiptu nasprotje v ministerstvu je tako veliko, da se v kratkem razruši sedanja vlada, če Gladstone ne bode hotel odjenjati. Ideja, da se upelje angleški protektorat v Egiptu, se vedno bolj širi, zdaj so je že začeli zagovarjati radikalni listi. — Gladstone se jo hudo prehladil in se tedaj nekaj časa ne bode mogel udeleževati sej v parlamentu. — „Standard“ se pritožuje, da so angleške čete v Suakimu slabo preskrbljene, in da se tudi ne marajo več biti z Arabi.

Predvčeraj je v zgornjej zbornici lord Lytton razkladal koristi, katere ima Rusija, ko si je prisvojila Merv, in tako mejni na Afganistan. Vsi dosedanji angleški državniki so bili tega mnenja, da je taka meja nevarnost za Indijo; vsi so skušali zavreti, da se Rusija ne približa Afganistanu. Anglija je od Rusije celo dosegla zatrdila, da tega ne namerava. Pa take diplomatske obljube so brez veljave, če nasprotujejo narodnim interesom. Rusko prediranje je vedno jako nevarno za Anglijo, zato je treba misliti, kako bi je ustavili, in on ključ parlamentu, da naj nikar ne prezre te nevarnosti. Vojvoda Argyll ne more priznati Mervu take važnosti; ako hoče Rusija prisvojiti Indijo, storila bode to po potu od Kaspijskega morja čez Perczijo. Kimberly je poudarjal, da je politika sedanje vlade prava za varnost Anglije. Salisbury misli, da tu ne gre za posamična mesta, a nevarnost za Anglijo tiči v tem, da bodo azijski narodi videli, da se Rusija dalje pomče, Anglija pa odmiče, in se bodo vsi izjavili za carja. Lord Granville je izjavil, da Rusija ne hre-

graphie und Interpunktion und richtiger Anwendung derselben im Diktandoschreiben; Uebung in den 4 Grundrechnungsarten in ganzen Zahlen.“

Določba je tako jasna, da podlistkarju pač ni treba pristaviti le jedne besedice. Blagi čitatelj naj posebno pregleda določbe podčrtane stavke. Človek bi res mislil, da ta učeni strokovnjak, šolnik Šuklje ne zna nemški, da ne more rečene določbe razumeti. A ta strokovnjak hoče le prekanjen biti. In ta strokovnjak je profesor na našej glavnej gimnaziji, je član deželnega šolskega sveta: človek bi pričakoval, da bode ta strokovnjak in šolski zastopnik v deželnem šolskem svetu tudi poznal oni ukaz naučnega ministra od 22. julija 1882 št. 10820, s katerim smo pridobili slovenske oddelke ali paralelke na ljubljanskej gimnaziji, na Kranjskej in Novo-meškej gimnaziji pa slovenske niže razrede (ker na teh dveh gimnazijah ni paralelk). Program naše glavne gimnazije ima v uradnem poročilu str. 31 (pod naslovom „Lehrverfassung“) dotični ministerski ukaz. A navedimo zopet nemške besede: „Mit dem h. Unt.-Min.-Erlasse vom 22. Juli 1882, Z. 10820, wurden in betreff der slo-

venischen Abtheilungen der Unterclassen nachstehende Normen erlassen:

- In der I. und II. Classe ist das **Slovenische die Unterrichtssprache** für alle Gegenstände mit theilweiser Ausnahme des deutschen Sprachfaches; auf letzteres entfallen 4 wöchentliche Lehrstunden.
- In der III. und IV. Classe ist das Deutsche die Unterrichtssprache für die Lehrgegenstände Deutsch und Griechisch — pri drugih predmetih je slovenski učni jezik.

Podlistkar je nemški navedel ono naredbo o vsprejemnih izpiti in zadnji ministerski ukaz, da mi ta zlobni Šuklje ne bode mogel očitati, da sem kako stvar pri prestavljanji napačno zavel. Naredba in ukaz se popolnem ujemata. Vzprejemni izpit se ima vršiti v učnem jeziku, po ukazu pa je v naših gimnazijah učni jezik slovenski. Kdo bi mogel iz naredbe in ukaza izviti kaj tacega, kar je izvil zvišajski strokovnjak Šuklje, ter v Mengiši in v „Edinosti“ prodajal za postavno resnico?! Το πραγμα φανερον εστιν, αυτο γαρ βοα pravi Aristofan. Stvar sama zase govori ter pobija Šukljeve napačne trditve v Mengiši in v tržaški

„Edinosti“. Podlistkar se je lahko iz njega šalil z onimi besedami: Ne boš Jaka! In slovenski svet, nadejam se, je sedaj prepričan, kako lokavo zavija Šuklje očitno resnico, kako nepostavno nas če ta narodni zastopnik zopet kovati v nemške in nemškutarske okove. Vse posledice prepuščam mirnega srca razsodnim čitateljem.

Več premišljenosti, gospod Šuklje, pa manj besed, manj fraz, to vam priporočata neprestano najboljša vaša prijatelja; ta podlistkar pa bi narodnemu deželnemu poslancu in mestnemu odborniku priporočal neko drugo, neobhodno mu potrebno lastnost, namreč molčati o pravem času. Ko bi bil razkoračeni prof. Šuklje takrat molčal, ne bil bi ga z nov* toli pestil v teh podlistkih; sam je izvalil odgovor. Tu l'as voulu, George Dandin. Habeas sibi!

Sedaj pa le dvignimo uma svitle meče, a ne bojurno se za senco abderjanskega osla, ampak složno delajmo za zdatni povspreh duševne naobrazženosti toli tlačnega slovenskega naroda. Dixi et salvavi animam meam.

V Ljubljani 29. svečana 1884.

* * *
Stat nominis umbra.

peni po Indiji in obljubil parlamentu predložiti dotične papirje. Potem se je opustilo daljše posvetovanje o tem.

Domače stvari.

— (Iz mestnega zbora Ljubljanskega) izstopijo letos naslednji gg. odborniki: V III. razredu: dr. Karol Bleiweis vitez Trsteniški, Fran Goršič, Vaso Petričič, Ignacij Stupica. — V II. razredu: Fran Doberlet, Alfred Ledenik, Fran Šuklje. — V I. razredu: Fran Fortuna, Anton Gariboldi, dr. Josip Lukmann. Dopolnilne volitve bodo meseca aprila, najbrže takoj po Veliki noči.

— (V Trstu) odpeljal se je včeraj zjutraj g. deželni predsednik baron Winkler.

— (Hrvatski ban) poslal je starosti „Hrvatskega Sokola“ lastnoročno pismo, v katerem pravi, da se je pri javnej telovadbi v 9. dan t. m. prepričal o marljivosti in napredku članov, da tedaj tem povodom pristopi kot ustanovitelj in pošlje ustanovnino v znesku 100 gld. Pismo konča z zagotovilom, da bode vsekdar pospeševal in štilil koristi društva.

— (Čudno!) Profesor dr. Grawein jeden najstrastnejših agentov nemškega šufereina na Koroškem, dobil je baje za neki spis ruski red sv. Ane tretje vrste.

— (Železnična proga mej južno železnico in Rogatec.) Z Dunaja se nam piše dne 11. februarja: Konsorcij Klemenciev-Demut-Länderbank je te dni izročil trgovinskemu ministru prošnjo za koncesijo železnice, katera bi vezala južno železnico z Rogatec. Ob jednem je priložen načrt za tri varijante, od katerih pa se kaže najbolj praktična proga Bobovo-Rogatec, spadajoča v črto Knittelfeld-Zaprešič, ker je najcenejša, brez tunela, in ker se da nadaljevati do Konjic. Južna železnica je že privolila, da se napravi na dotičnem mostu nov kolodvor in je pripravljena prevzeti prevoznjo (Betrieb) na novi progi. Celi projekt ima tedaj reelno podlago in se lahko izvrši, ako štajerski deželni zbor pripomaga, kar mora v deželnem interesu z ozirom na Slatinske toplice storiti.

— (Kranjske hranilnice darovi) so v marsičem jako zanimljivi. Včeraj smo omenili, da se je „Glasbene Matice“ spomnila s celim 50 gld., med tem ko je fiharmoničnemu društvu naklonila 800 gld. podpore. Naj danes omenimo še, da je milost njenega ravnateljstva obsolnela tudi „hranilno in podporno društvo“, čegar predsednik je gosp. J. Regali, naklonivši mu dar 200 gld. Ker je „hranilno in podporno društvo“ zadruga z omejenim poroštvom in svojim deležnikom plačuje vsako leto dividendo, vidno je, da se nema prištevati dobrodelnim zavodom in napravam. S kako pravico mu tedaj naklanja hranilnica podpore? Pa se menda vendar ne boji, da bi deležniki ne dobili premajhne dividende? Prosimo odgovora.

— (Iz pred porotnega sodišča.) Dué 10. t. m. bil je zatožen kajžarski sin, Fran Pečnik iz Zgornjega Bitinja pri Kranji, hudodelstva požiga. Zatoženi 23 let star, je jako žalostne vnanjosti, suh in bled, tako da se že na prvi pogled vidi slabi upliv žganih pijač, vrazjega žganja, katero zatoženi od prve mladosti, brezmerno uživa. Kaznovan je bil

že zaradi teške telesne poškodbe in tatvine, poleg tega pa zaradi tepeža in poškodbe tuje lastnine mnogokrat. Dela ni bil navajen, le kadar mu je posebno huda šla, poprijel je za motiko ali drugo trdo kmetско orodje in nekaj časa delal pri sosedih, zaslužene novce, pa potem hitro zapil in zaigral. Tako je bilo tudi prvi teden novembra. Kar je v treh tednih zaslužil, bilo je 6 gld., in odšteli so se mu 8. novembra, a bili so isti dan tudi zaigrani in zapiti na žganji. Jezen, da je zaigral tolikim trudom prisluženi denar, gre domov in zahteva od očeta in matere denarja. A ne mati, ne oče, ki nemata niti za vsakdanji kruh, mu ne moreta dati zahtevanih novcev. Zatoženec zagrozi, kakor že prej večkrat, da njima zažge hišo. Teče k sosedu, kjer dobi pet žveplenk. Kmalu potem pa se zasveti na obnebi, skedenj svojega očeta je malopridni sin zažgal. Bila je 8 ura zvečer. Od dela trudni sosedje pritekó, in ker je bilo mirno, nikakega vetra, rešijo bornemu očetu in materi hišo, stanovališče, dočim je skedenj do dna pogorel, v njem tudi vsa krma za jedino živinče. Škodo je cenila komisija preko 90 gld. — Zatoženi sicer ne taji dejanja, a hoče se izgovarjati, da je morebiti zažgal po naključju, ne s hudobnim namenom. Oče in sestra zatoženca, poslušujeta se pravne dobrote in nečeta ničesar izpovedati. A druge priče, katerim je sestra pravila, kako je zatoženi očetu grozil, da bode požgal domovanje, povedó, kar so slišale od sestre, akoravno je videti, da s strahom, kakor bi se bale, da zatoženi, ko se vrne po prestani kazni domov, tudi njim „v zahvalo“ za izpoved ne posveti. Žandar, ki je zatoženca prijel, izrečno izpove, da mu je zatoženec rekel: „Kaj zato, če bi bil zažgal, vsaj so oče, še slabjši, ko jaz!“ Porotniki so njim stavljeno vprašanje jednoglasno potrdili in zatoženec bil je obsojen na štiri leta teške ječe, poostrene vsaki mesec s postom in tamnico, pa trdim ležiščem vsako leto 9. novembra.

— S tem bi bilo naše poročilo končano, a spregovoriti imamo resno besedo z zagovornikom g. advokatom Julijem pl. Wurzbachom. Ali smo in bomo smatrali zagovarjanje pred sodnijo, posebno pa pred poroto, zmirom za jako vzvišen in časten posel, naj bode že plačano, ali pa naj je naloženo „ex officio“. A temu ne moremo pritrditi, in mislimo z nami ne porotniki, ne državno pravdnštvo, ne sodišče, da bi se pri tako resnej stvari uganjale burke. Sodišča, posebno pa porotna, kjer sede možje iz naroda in žrtvujejo svoj dragi čas, neso nikaka giumišča, pri poroti se ne igra, ampak izjavlja resno in dostojno svoje mnenje, kajti ako se hočejo sodniki ali porotniki ogledati ali smijati pri kakej glumi, služi jim zato gledališče. Toliko v obče g. dr. pl. Wurzbachu. Posebno pa še to, da mi odločno protestujemo, da bi se porotne obravnave rabile v to, da se pri njih smeši slovenski jezik, da se istemu očita, da je reven izrazov, da ni v slovenskem jeziku izraza za „Feuersbrunst“, da se nazivlje v slovenskem jeziku v obče vse, kar gori, le z besedo „ogenj“. In nadalje, kaj je hotel g. dr. pl. Wurzbach reči s tem, da je v sodrgi svojega zagovora rekel: „Prej, ko smo nemški zagovarjali, je bilo dobro za zatoženca, a zdaj, ko govorimo slovenski, kajti ljudstvo tako hoče, se ne moremo razumeti?“ Dalje: je-li učenemu možu spodobno go-

voriti porotnikom: „Ako bi vi bili tako učeni, kakor sem jaz, pa bi jaz tam sešel, kjer vi, potem bi pravo zadel!“ Z opravičeno nevoljo so vas poslušali, in res vprašali so se, ko ste se vi trkali na glavo, ste vi pri pravem razumu, ali pa mari mislite, da ga porotniki nemajo. Porotno sodišče pač ni mesto, kjer bi se izrekala sodba o slovenskem jeziku, najmanje pa imate vi, gosp. dr. pl. Wurzbach, pravico smešiti slovenski jezik pred porotniki. O tem vas je prav dobro poučil g. državni pravdnik, nadsodnijsvetovalec gosp. Persche, ki vam je dokazal, da imajo Slovenci jako dober izraz za nemško besedo „Feuersbrunst“ namreč „požar“, in da je slovenski tekst kazenskega zakona ravno tako pravilen, kakor nemški. Nič manj vam pa ni posvetil deželne nadsodnijsvetovalec g. Kapretz, od katerega ste si še le slovenski tekst kazenskega zakona izposodili pri obravnavi. Tedaj več dostojnosti, pa manj burk. Slovenščino pa gosp. dr. pl. Wurzbach puščajte pri miru in zagovarjajte makari kitajski, vsaj stvar zaradi tega ne bode ničesar trpela.

— (Delalsko podporno društvo v Trstu) pod pokroviteljstvom cesarjeviča Rudolfa izdalo je „Račun in letno poročilo 1883“ v posebnej knjižici, ki obsega 48 strani in služi v posebno ugoden pregled društvenega delovanja in napredka. V preteklem letu so udje uplačali 9912 gld. 88 kr. darovi so znašali 197 gld. 11 kr., čisti dobiček veselic 515 gld. 09 kr. Za podporo bolnikom se je izdalo 6170 gld. 67 kr., za slavnosti in besede 844 gld. 83 kr., za nakup knjig in časnikov 299 gld. 85 kr. za pevsko šolo 71 gld. 44 kr. Skupnega premoženja koncem leta je bilo 11.260 gld. 31 kr. Imenik članov moškega oddelka broji 1019, a po sklepu računov pristopilo jih je še 70, imenik ženskega oddelka šteje 181 družabnic, a po sklepu računov pristopilo jih je še 32. Po proračunu za 1884 utegnili bi premoženje koncem t. l. narasti na 15 007 gld. 90 kr. pri moškem, na 2131 gld. 64 kr. pri ženskem oddelku, tedaj vкупe na 17.131 gld. 54 kr. Društvo osnovalo si je tudi pokojninski zalog, ki je velicega pomena, denarje ima dobro naložene, in zaradi tega se je pri previdnem vodstvu nadejati, da bode napredek stalen in jednakomeren.

Najnovejše vesti.

Dalmatinci dobé, kakor poročá „Nar. list“, vendar nekoliko koncesij, da ne izostanejo iz državnega zbora. V političnej upravi nadomeštijo se štirje visoki uradniki z narodnjaki.

S Cetinja došlo je poročilo, da je knez odposlal Mašo Vrbico v Rusijo, da izposluje posojilo v znesku 3 milijonov rubljev za zgradbo cest. Vojni minister Plamenac odposlal se je v Belgijo, da nakupi 30.000 ostraguš in štiri gorske baterije, ker se hoče Črnagora pripraviti za bodoče dogodke.

Berolinski listi prinašajo zanimljivo novost, da je nemški cesar Viljem bil pri pohodu ruske deputacije tako radosten, da se je solzil in ko je prišla ura ločitve, zaklical odposlancem Aleksandra III. v ruskem jeziku „Proščajte rebjata!“ (Z Bogom, otroci!)

V Maglajskem okraji v Bosni naselilo se je v zadnji čas 300 italijanskih rodbin.

Knez Serebrjani.

(Ruski spisal grof A. K. Tolstoj, poslovenil I. P.)

VIII. Poglavje.

Pir.

(Dalje.)

Ko bi bil vedel Nikita Romanovič, čemu se veseli Vjazemski, pozabil bi bil na navzočnost carjevo, vzal s stene ostro sabljo in presekal bujno glavo Vjazemskemu. Pogubil bi bil Nikita Romanovič samega sebe, pa rešile so ga zdaj glasne gosli, dvorski zvonovi in govorjenje opričnikov. On ni zvedel, čemu se veseli Vjazemski?

Nazadnje je ustal Ivan. Vsi carski dvorniki so zašumeli, kakor bučele, ako jih kaj razdraži v panji. Kdor je le mogel, ustal je, in šli so po vrsti k carju, da dobé od njega posušene češplje, katere je delil on bratom s svojima lastnima rokama.

In baš zdaj prirnil se je skozi tolpo opričnik, kateri ni bil pri carskem obedu in zašepetal je nekaj na uho Maljuti Skuratovu. Maljuta se je razjezil, velika razburjenost pokazala se je na njegovem obrazu. To ni odšlo pazljivim carskim očem, Ivan je zahteval objasnjenja.

— Car! — zakričal je Maljuta — nečuvana stvar! Izdaja, punt proti tvojej carskej milosti!

Pri besedi „izdaja“, pobledele je car in oči so se mu zablistale.

— Car, — nadaljeval je Maljuta, — nedavno poslal sem oddelek opričnikov okrog Moskve ogledovat, kako se spolnujejo tvoji carski ukazi. Neznani bojar napal je s svojimi hlapci ta oddelek. Mnogo naših je pobitih, in strašno je razmesarjen moj nadkonjar! Ali ga ukažeš poklicati?

Ivan pogledal je po opričnikih in na vseh obrazih brala se je nezadovoljnost in jeza. Tedaj si zapazil v njegovih potezah nekako čudno veselje in rekel je on z nemirnim glasom:

— Pokličite ga!

— Hitro se je razdelila tolpa in v sobano prišel je Matvej Homjak z obvezano glavo.

IX. Poglavje.

Sodba.

Ni umil krvi z obraza Homjak, nalašč je namazal ž njo obvezo in obleko, da bode videl car, kako so ga pobili!

Stopivši k carju, pal je predenj, in čakal je na kolenih, da mu dovoli govoriti.

Vsi so radovedni gledali Homjaka. Car je prvi pretrgal molčanje.

— Čez koga se pritožuješ, — vprašal je: — kako je bilo, povej vse po vrsti!

— Čez koga se pritožujem, sam ne vem, nadepolni pravoslavni car! Ta prokleti pes mi ni povedal svojega imena in priimka. A prisežem tvojej carskej milosti, da me je strašno in neusmiljeno pretepel ta neznan človek.

Splošna pozornost se je podvojila. Vsi so pritažili dihanje. Homjak je nadaljeval:

— Prišli smo v vas Medvedovko, kar se usujejo kakor sneg nam na glavo ti vragi, Bog ve, kje so se vzeli, poklali in pobili so deset naših, druge so pa povezali; a bojar, njih prokleti razbojnik, hotel je nas vse obesiti, a dva roparja, katera smo mi bili ujeli pri rekognosciranju, ukazal je osvoboditi in spustiti!

Umolknil je Homjak in popravil svojo krvavo obvezo. Nezaupljiv ropot nastal je mej opričniki.

To pripovedovanje zdelo se je vsem neverjetno. Car je dvomil.

(Dalje prih.)

Zahvala.

Podpisani odbor šteje si v prijetno dolžnost častitemu gospodu **dr. Jos. Deržu** za brezplačno zdravljenje bolnih udov našega društva najtoplejšo zahvalo izreči. (164)

Odbor

črevljarskega bolniško-podpornega društva.

Zahvala.

Podpisani krajni šolski svet se gosp. Mih. Kustru, nadučitelju štirirazredne šole v Kranji, zahvaljuje za dve cesarski podobni, kateri je naši šoli podaril. (167)

Za krajni šolski svet: Oiševk.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
11. marca	7. zjutraj	734-15 mm.	+ 1.1° C	sl. szh.	jas.	0-00 mm.
	2. pop.	734-19 mm.	+ 9.6° C	sl. jz.	obl.	
	9. zvečer	735-25 mm.	+ 8.4° C	sl. jz.	obl.	

Srednja temperatura + 6.4°, za 3.6° nad normalom.

Dunajska borza

dné 12. marca t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	79	gld.	75	kr.
Srebrna renta	80		85	
Zlata renta	101		75	
5% marena renta.	95		25	
Akcije narodne banke	846		—	
Kreditne akcije	323		75	
London	121		55	
Srebro	—		—	
Napol.	—		62	

C. kr. cekini.	5	gld.	70	kr.
Nemške marke	59		25	
4% državne srečke iz l. 1864	250	gld.	124	
Državne srečke iz l. 1864.	100	gld.	170	
4% avstr. zlata renta. davka prosta.	101		80	
Ogrska zlata renta 6%	121		95	
" " " " " "	91		30	
" " " " " "	88		25	
5% štajerske zemljišč. od. ez. oblig.	104		50	
Dunava reg. srečke 5%	100	gld.	116	
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	120		75	
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	106		65	
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105		25	
Kreditne srečke	100	gld.	173	
Rudolfove srečke	10		20	
Akcije anglo-avstr. banke	120		116	
Tramway-društ. velj.	170	gld. a. v.	234	

Na Turjaškem trgu št. 2

točijo se

Bizeljska vina

liter po 48 in 32 kr.

Tudi se tu dobé (146-3)

kranjske klobase in suho svinjsko meso.

Umetne (32-18)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovjšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hrdeckyjevoga mostu. I. nadstropje.

Razpis službe.

Podpisani okrajni odbor razpiše začasno službo tajnika za okrajni zastop Vranski z letno plačo 400 gld. Prosilec, ki mora biti lepega zadržanja, naj dokaže zmožnost v političnem uradovanju, biti mora več slovenskega jezika v govoru in sestavku konceptu, ter zahteva se tudi znanje nemškega jezika.

Zraven te razpisane službe lahko tudi prevzame poslovanje pri županstvih na Vranskem in pri Sv. Jeronimu. Prošnje naj se oddajo do **31. marca t. l.** podpisane nemu uradu. (135-3)

Okrajni odbor Vranski,

v 29. dan februarja 1884.

Dr. Thomson-ova olepševalna sredstva.

Da so absolutno neškodljiva, to garantuje.

Extrait de Noix; sredstvo, ki osivelim lasem v štirinajstih dneh dá prejšnjo barvo, ki ni niti svinčena niti raztoplina peklenskega kamna, in poleg tega ne barva niti kože, niti perila. temveč samo lase; — tedaj je v dovršenosti do sedaj še ne doseženi fabrikat.

Cena lončku 3 gld.

Extrait de Noix de Galle; sredstvo, ki sive ali rudeče lase v malih dneh prav rujavo ali črno pobarva.

Cena lončku 2 gld. 50 kr.

Eau de Ondines; sredstvo, ki črne, rujave ali rudeče lase v osmih dneh porumeni.

Cena lončku 4 gld.

Eau des Sylphides; sredstvo, ki pepelnatim lasem dá tako prijetno zlatorumeno barvo.

Cena lončku 3 gld.

Pâte des Créoles; sredstvo, s katerim se odpravi vijo v malih minutah lasje na mestih, kjer jih ne maramo, kakor na rokav ali pri skupaj zraslih obrvih, tudi dame, ki imajo na zgornji ustnici malo preveč vidno lase, jih s tem sredstvom lahko odpravijo.

Cena lončku 2 gld.

Pâte des Gnomes; sredstvo, da lasje lepše in hitreje raste; jedino dozaj vspešno sredstvo.

Cena lončku 2 gld.

Eau des Circassiennes; najboljša in najpopolnejša sredstvo za olepšanje polti; vse nesnage na polti, pike, pege, mozulji itd. se s tem sredstvom v kratkem času odpravijo; tudi rudeče roke dobé v kratkem lepšo in nežnejšo barvo, ako se s tem le malo pomažejo.

Cena lončku 2 gld. 50 kr.

Zaloga pri gospodu **Edvardu Mahr-u**, parfumerju v Ljubljani. (145)

Gospod Fragner!

Prosim Vas, račite mi po pošti poslati za priloženih 10 gld. zabojček z desetimi steklenicami Vašega dr. Rosovega zdravilnega balzama. Ob enem mi dovolite Vam objaviti, da je to zdravilo izredne dobrote, kajti izza treh mesecev, kar je uživam, ne čutim nikakešnih bolečin v želodcu, dočim sem jih prej 10 let trpel. Nadalje ozdravil je tudi mojo suprugo bolečine na jetrih, katere je prej mnogo let trpela in ohrani mi sedaj tudi moje otroke po polnem zdrave, obvarujoč nas posebno mrzlice, ki je tukaj tako pogosta. Vsprejmite, gospod, zatrdilo mojega visokega spoštovanja, s katerim se znamenovam

Kazimir Musalski,

nadzornik železničnih gradb v Aleksincu, v Srbiji.

Hitra in gotova

pomoč boleznim v želodeci in njih posledicam.

Vzdržanje zdravja

obstoji jedino v tem, da se vzdrži in pospešuje dobro prebavljenje, kajti to je glavni pogoj zdravja in telesne in duševne kreposti. Najboljše domače sredstvo, da se prebavljenje uravna, da se pravo mešanje krvi doseže, da se odstranijo sprideni in slabi deli krvi, je uže več let splošno znani in priljubljeni

dr. Rosov zdravilni balzam.

Izdelan je iz najboljših, krepilno zdravilnih zelišč jako skrbno, upliva uspešno pri vseh težavah pri prebavljenju, osobito pri slabem apetitu, napetji, bljevanju, telesnih in želodčnih boleznih, pri krči v želodcu, pri prenapolnjenju želodca z jedmi, zastinjenju, krvnem natoku, hemoroidah, ženskih bolečinah, pri bolečinah v črevih, hipohondriji in melanholiji (vsled motenja prebave); isti oživlja tvo delavnost prebave, napravlja kri zdravo in čisto in telesu dá zopet prejšnjo moč in zdravje. Vslud tega svojega izvršnega upliva je zdaj gotovo in priznано ljudsko domače sredstvo postal in se splošno razširil.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti postnemu povzetju svote.

Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. t. gg. naročnike, naj povsod izrečno dr. Rosov zdravilni balzam iz lekarn B. Fragnerja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo zdravilni balzam, in ne izrečno dr. Rosovega zdravilnega balzama.

Pravi

dr. Rosov zdravilni balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca **B. Fragnerja**, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Eeke der Spornergasse Nr. 205-3.

V Ljubljani: **G. Piccoli**, lekar; **Vlj. Mayr**, lekar; **Eras. Birschtz**, lekar; **Jos. Svoboda**, lekar; **J. pl. Trnkoozy**, lekar. V Postojni: **Fr. Baccaroch**, lekar. V Kranji: **K. Šavnik**, lekar. V Novem mestu: **Dom. Rizzoli**, lekar. V Kamniku: **Jos. Močnik**, lekar. V Gorici: **G. Christofolletti**, lekar; **A. de Gironcoli**, lekar; **R. Kürner**, lekar; **G. B. Pontoni**, lekar. V Oglej: **Delia Damaso**, lekar. V Trstu: **Ed. de Leitenburg**, lekar; **G. Prendini**, lekar; **G. B. Foraboschi**, lekar; **Jak. Serravalto**, lekar; **Anton Suttina**, lekar; **Karol Zanetti**, lekar. V Zagrebu: **C. Arazin**, lekar.

Vse lekarnе in večje trgovine z materijalnim blagom v Avstro-Ogrskeji imajo zalogo tega zdravilnega balzama.

Tam se tudi dobi:

Pražko domače mazilo

zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Ako se ženam prsa vnemejo ali strdijo, pri bulah vsake vrste, pri turih, gnojnih tokih, pri črvu v prstu in pri nohtanji, pri zlezah, oteklinah, pri izmaščenju, pri morski (mrtvi) kosti, zoper revmatične oteklino in putiko, zoper kronično vnetje v kolenih, v rokav, v ledji, če si kdo nogo spahne, zoper kurja očesa in potne noge, pri razkopanih rokav, zoper lišaje, zoper oteklino po piku mrčesov, zoper tekoče rane, odprte noge, zoper raka in vneto kožo ni boljšega zdravila, ko to mazilo.

Zaprite bule in oteklino se hitro ozdravijo; kjer pa ven teče, potegne mazilo v kratkem vsi gnojci na-se in rano ozdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga in ker se po njem rana prej ne zaceli, dokler ni vsa bolna gnojca ven potegnena. Tudi zabrani rast divjega mesa in obvaruje pred snetov (črnim prisadom); tudi bolečine to hladilno mazilo pospeši. — Odprte in tekoče rane se morajo z mlačno vodo umiti, potem še le se mazilo nanje prilepi.

V škatljicah po 25 in 35 kr. (158-1)

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejšo sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi popolno že zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. av. velj.

Deželna Rogaška slatina.

„Tempeljski vrelec“.

Uspešni lek za želočne bolezni.
Z vinom mešana prijetna hladilna pijača.

Dobiva se pri gg.: **Josipu Fabian-u**, **C. C. Holzer-ju**, **Mih. Kastner-ju**, **Peter Lassnik-u**, **J. Luckmann-u**, **Jan. Perdan-u**, **Jos. Schlosser-ju**, **Sshussnigg-u** & **Weber-ju**, **Josipu Terdini v Ljubljani**. (142-1)

Prevzetev restavracije.

S tem si dovoljujem naznanjati visokej gospódi, kakor tudi p. n. občinstvu, da sem prevzel

restavracijo v hotelu „pri Maliči“,
Hôtel „zur Stadt Wien“,

ter se bodem vedno prizadeval s točenjem pravih nepopačenih vin, najboljšega **Reiningshauser-jevega marcnege piva**, z dobro pripravljenimi jedmi in točno potrebo trajno pridobiti zaupanje častitih gostov.

Za mnogobrojni obisk prosim z velespoštovanjem

Josip Trinker.

(140-3)

restavrant.

ADOLF WERTHEIM
& Comp.

tovarna za blagajnice.
Praga. Dunaj. Pešta.

S tem naznanjamo, da smo naše

zastopništvo za Kranjsko
izročili gospodu (120-6)

J. J. NAGLAS-u,

v Ljubljani, Turjaški trg št. 7.

Ta bode cenjena naročila vselej točno izvrševal.